

Preses relīze

Luksemburgā, 2020. gada 3. septembrī

Eiropas pusgads: dalībvalstīm vairāk jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi, uzskata ES revidenti

Saskaņā ar jauno Eiropas Revīzijas palātas (ERP) ziņojumu dalībvalstis nav pielikušas pietiekamas pūles, lai īstenotu konkrētām valstīm adresētos ieteikumus, ko Padome sniegusi laikposmā no 2011. līdz 2018. gadam. Tās ir pilnībā vai būtiski pievērsušās tikai aptuveni ceturtajai daļai ieteikumu, savukārt attiecībā uz gandrīz trešo daļu ieteikumu progressa nebija vai tas bija ierobežots. Lai gan ES ir panākusi lielu progresu virzībā uz lielāko daļu tās 2020. gadam izvirzīto ilgtermiņa fiskālo mērķu sasniegšanu, tā atpaliek nabadzības mazināšanas, kā arī pētniecības un izstrādes jomā. Ņemot vērā politisko vienošanos, ko Eiropadome panāca 2020. gada jūlijā, revidenti arī uzsver nepieciešamību pārskatīt KVAI formulēšanu un īstenošanu.

Eiropas pusgads ir ES ekonomikas un fiskālās politikas koordinēšanas gada cikls. Tā rezultāti ir konkrētai valstij adresēti ieteikumi (KVAI), ko katrai dalībvalstij formulē Padome pēc Komisijas ierosinājuma. Revidenti novērtēja, vai Komisija ir efektīvi piemērojusi procedūras, lai pastiprinātu dalībvalstu politikas uzraudzību. Revidenti detalizēti pārbaudīja šo procedūru piemērošanu Austrijā, Beļģijā, Somijā, Ungārijā, Itālijā un Nīderlandē.

“Eiropas pusgada ietvaros Komisija sniedza padziļinātu dalībvalstu ekonomiskā progressa analīzi un ierosināja attiecīgus konkrētai valstij adresētus ieteikumus,” sacīja par ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Alex Brenninkmeijer. “Tomēr tai būtu jāvērs pastiprināta uzmanība uz ieteikumu zemo īstenošanas līmeni kopumā. Pēdējo 10 gadu laikā tā varēja vairāk pievērsties tādām jomām kā nabadzības mazināšana un pētniecība un izstrāde”.

Tikai 26 % ieteikumu bija vai nu pilnībā vai būtiski īstenoti, savukārt 44 % ieteikumu bija vērojams zināms progress, un attiecībā uz atlikušajiem 30 % progress bija ierobežots vai tā nebija vispār. Turklāt Komisija neizmantoja visas savas pilnvaras ieteikumu pastiprināšanai gadījumos, kad vairāku gadu laikā ievērojams progress nebija panākts.

Progress stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā kopumā ir bijis pozitīvs ES kopumā un nevienmērīgs dalībvalstīs. ES līmenī, visticamāk, tiks sasniegti seši no astoņiem 2020. gadam izvirzītajiem mērķiem galvenajās jomās — viens attiecībā uz nodarbinātību, trīs attiecībā uz enerģētiku un divi attiecībā uz izglītību. Tomēr mērķi, kas attiecas uz nabadzības mazināšanu un pētniecību, netiks sasniegti, ņemot vērā lēno progresu, ko izraisīja attiecīgi 2008. gada finanšu krīze

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

un dalībvalstu ierobežotie izdevumi pētniecībai un attīstībai. Neraugoties uz to, Komisija ne vienmēr sniedza ieteikumus dalībvalstīm, kuras nevirzās uz mērķu sasniegšanu šajās jomās. Piemēram, revidenti konstatēja gadījumus, kad situācijas pasliktināšanās dažās dalībvalstīs un finanšu krīzes ietekme būtu bijis pietiekams iemesls sniegt vairāk ieteikumu attiecībā uz tiešiem nabadzības mazināšanas pasākumiem.

Komisijas ziņojumos par dalībvalstu ekonomisko situāciju un to progresu virzībā uz stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu ir apzināti nozīmīgi riski, un tie ir labs pamats KVAI formulēšanai. Tomēr, neraugoties uz Komisijas 2015. gada lēmumu padarīt ieteikumus mērķtiecīgākus, samazinot to skaitu, daži ieteikumi pēdējos gados joprojām attiecas uz dažādiem jautājumiem un nesaistītām politikas dimensijām. Turklāt tiem nav pietiekamas saiknes ar ES līdzekļu izmantošanu dalībvalstu reformu atbalstam. Komisija arī bieži neizskaidro, kāpēc, formulējot ieteikumus, konkrētām reformām tiek piešķirta prioritāte. Tajā pašā laikā dalībvalstu reformu programmās ne vienmēr ir skaidri paskaidrots, kā ierosinātās reformas un pasākumi palīdzēs ieteikumu un ES mērķu īstenošanā.

Revidenti sniedz Komisijai ieteikumu pastiprināt:

- uzsvāru uz sociālo un pētniecības dimensiju Eiropas pusgada ietvaros;
- KVAI īstenošanu un uzraudzību;
- saikni starp ES fondiem un ieteikumiem;
- ieteikumu formulēšanu;
- valsts reformu programmu vadlīnijas un izvērtēšanu.

Piezīmes izdevējiem

Mūsu revīzijas darbs tika pabeigts pirms Covid-19 uzliesmojuma, tādēļ šajā ziņojumā nav ņemtas vērā politikas norises vai citas izmaiņas, kas radās, reaģējot uz pandēmiju. Padome 2020. gada jūlijā apstiprināja KVAI, kuros bija iekļauti ar Covid-19 saistīti aspekti.

Eiropas pusgads tika ieviests 2010. gadā ar mērķi uzlabot ES ekonomisko un sociālo ilgtspēju pēc finanšu krīzes un risināt strukturālās problēmas, piemēram, fiskālo politiku, makroekonomikas nelīdzsvarotību un citus jautājumus. Šajā kontekstā tas ietekmē dalībvalstu budžeta un ekonomikas lēmumus. Vidējais KVAI skaits katrai dalībvalstij ir samazinājies no 20 ieteikumiem 2014. gadā līdz 12,5 ieteikumiem 2019. gadā.

Stratēģija “Eiropa 2020” ir 10 gadu stratēģija ar mērķi Eiropas Savienībā izveidot gudru, ilgtspējīgu un integrējošu ekonomiku. Nabadzības riskam pakļauto cilvēku skaits ES palielinājās no 116 miljoniem 2008. gadā līdz 122 miljoniem 2012. gadā un pēc 2012. gada sāka samazināties līdz 109 miljoniem 2018. gadā (stratēģijas “Eiropa 2020” mērķis līdz 2020. gadam ir 96 miljoni cilvēku). ES izdevumi pētniecībai un izstrādei kopumā pieauga līdz 2,12 % no dalībvalstu kopējā IKP (stratēģijas “Eiropa 2020” mērķis ir 3 %), taču atpaliek no citām attīstītām ekonomikām, piemēram, ASV, Japānas un Dienvidkorejas, kam strauji pietuvojas Ķīna. Dalībvalstu izdevumi pētniecībai un izstrādei 2018. gadā svārstījās no 0,5 % no IKP Rumānijā līdz aptuveni 3,25 % no IKP Zviedrijā.

ERP īpašais ziņojums Nr. 16/2020 “Eiropas pusgads — konkrētām valstīm adresētie ieteikumi pievēršas svarīgiem jautājumiem, tomēr tie jāīsteno labāk” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās. Šis ziņojums noslēdz trīs ERP ziņojumu sēriju par Eiropas pusgadu, tostarp par [Stabilitātes un izaugsmes paktu](#) un par [makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru](#). Informāciju par pasākumiem, ko ERP ir veikusi, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, var aplūkot [šajā saitē](#).

Saistībā ar šo ziņojumu preses pārstāvjus lūdzam sazināties ar:

Damijan Fišer – E-pasts: damijan.fiser@eca.europa.eu Tālrs.: (+352) 4398 45 510, mob. tālr.: (+352) 621 55 22 24